

WŁOŃOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 40.000, na prowincji i z odnośzeniem do domu 45.000 marek
Ogłoszenia za wiersz nonparel. pierwsza strona 1500 mk., druga i trzecia 1200 mk., czwarta 8-linowa 520 mk. Ogł. drobne po 900 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie Najm. ogł. 9000 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII.
Toruń

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadesłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Dnia 12 maja zmarł powstaniec z 1863 roku, były skarbnik Ziemi Płockich, były obywatel i kupiec m. Włocławka

B. P.

Gustaw Perec

lat 90.

Pogrzeb odbył się w Włocławku i tamże pochowany.

Rodzina.

Wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

SAMUELOWI PURMANOWI

i złożyli nam na innej drodze dowody współczucia oraz p. Władysławowi Gutowskiemu za pomoc przy zorganizowaniu pogrzebu, składa niżej wyrazy serdecznego podziękowania
ŻONA I SYNOWIE.

O święta sito miłości, jakimże jesteś ty dobrym aniołem życia, jakąż różaną zorzą w pomroce, jakąż tęczą na zapłakanych chmurach niedoli.

Sienkiewicz.

Zamach na święte sprzęty kościelne.

„Goniec Wielkopolski“, wystosował pod dn. 5 b. m. publiczną odezwę do X. Prymasa, w której niejaki p. Józef Mestwin domaga się od duchowieństwa oddania naczyń kościelnych na użytek do rozporządzenia skarbu polskiego a zabezpieczenie i uzdrowienia polskiej waluty. Autor zaznacza przy tem, że takiej propozycji nie daje się bez namysłu, lecz po bardzo poważnem zastanowieniu się, niestety, wywody autora nie wskazują na to, aby rozważa poprzedziła napisanie jego odezwy. Artykuł bowiem ten zdradza taki brak zrozumienia, czem są sprzęty kościelne, oraz tak jaskrawą niechęć do duchowieństwa, iż nie może być uważany za czysty objaw „troski głębokiej o przyszłość Narodu i Ojczyzny“.

P. Mestwin uważa sprzęty kościelne z góry za „bezsportną własność narodową“. Nie rozumie, że one są własnością nie narodu, ani duchowień-

stwa, lecz Boga, dla którego służby bezpośredniej służą Ci, którzy przedmioty te z dewocji lub z wdzięczności za łaski odebrane na służbę Bożą ofiarowali, nie dawali ich z całą pewnością narodowi ale kościołowi i z całą pewnością nie życzyli sobie, aby je na lada żądanie pp. Mestwinów przetapiano na obiegowy kruszec.

O Bogu, o przynależnej Mu czci zewnętrznej i poszanowaniu przedmiotów dla Jego czci uroczyste poświęconych p. Mestwin ani słówkiem w odezwie swojej nie wspominał. Z takiego też ducha wysuwa wnioski, że własność ta „narodowa“ należy się skarbowi państwowemu.

Czyż z tego samego założenia nie wyszli także bolszewicy, gdy żądali naczyń kościelnych jako własności „państwowej“ dla podtrzymania swojej gospodarki wewnętrznej i zewnętrznej? Czyż takim argumentem nie motywowali prusacy zaboru

majątków kościelnych, aby je rozdać jenerałom i urzędnikom tępiącym polskość i roztrwonić je tak na cztery wiatry?

Domagając się od duchowieństwa wydania tych naczyń św. nazywa p. Mestwin duchowieństwo tylko mimochodem stróżem tych skarbów narodowych. W dalszym atoli ciągu swoich wywodów nazywa je „ich“ faktycznym posiadaczem i na takim pomowianiu stosunku duchowieństwa do własności kościoła opiera swoją krytykę oraz napaści na nie. Wyrzuca więc duchowieństwu, że jest świadkiem biernym niesłuchanej nędzy polskich obywateli, że się przypatruje z harygodną obojętnością rozstrojowi społecznemu, że chyba nie będzie miał odwagi dalszą biernością brać na siebie odpowiedzialności za losy państwa i narodu. „Grozi mu wreszcie tem, że, gdy nie spełni życzenia jego, zrazi obywateli i że dzisiaj jest ostatnią porą, aby dowiodło swego patriotyzmu czynem. Gdy [tego nie uczyni, w przyszłości może stawić duchowieństwo polskie w przykre położenie chciwego skąpca, niedostępnego najprymitywniejszemu uczuciu ludzkości“.

Nie chcę przypuszczać, aby autor artykułu chciał pod pozorem troski o położenie finansowo gospodarcze Polski urządzić napaść na duchowieństwo polskie. W rzeczywistości jednakże artykuł jego to czyni. Czyż bowiem duchowieństwo polskie było kiedykolwiek obojętne na potrzeby narodowe? Czyż nie pracowało zawsze z poświęceniem dla obrony skarbów narodowych duchowych i materialnych, czyż ofiarność osobista duchowieństwa na cele publiczne nie jest powszechnie znaną, czyż w pozyskiwaniu złota dla skarbu polskiego nie świeciło własnym przykładem i nie pośredniczyło gorliwie w przekazywaniu złota temuż skarbowi tak dalece, iż gdy później za złoto coraz większe płacono sumy, naraziło się na przykrość za to, iż poprzednio z ambon nawoływało do oddawania złota skarbowi polskiemu bezpłatnie lub za mniejszą cenę?

Dnia 18 sierpnia r. b. została otwarta i poświęcona

Apteka

na przedmieściu Kokoszcze przy ul. Chłodnej Nr. 51.

Skrzynki oraz deski na skrzynki do owoców

w dużej ilości poleca

ZWIĄZEK

Polskich Stowarzyszeń Spożyców

ODDZIAŁ we WŁOŃAWKU

ul. Starodębska № 41 dom własny.

Zarzucając duchowieństwu, którego część znaczna trudne stosunki dzisiejsze na własnej skórze bardzo dotkliwie odczuwa, bierność i karygodną obojętność, autor artykułu objawia albo nieznajomość stosunków albo nienawiść do duchowieństwa. Ocena taka duchowieństwa, jaką daje artykuł p. Mestwina zakrawa na potwarz.

Jak zaś wygląda *chciwe skąpstwo* o które autor nie waha się posądzić, duchowieństwo w razie, gdyby jego rady nie posłuchało? Duchowieństwo jest istotnie tylko stróżem własności kościelnej i jako taki ma obowiązek czuwać nad tem, aby niepowołane ręce kościołowi własności jego nie zabierały, czyby to były ręce złodziejskie, czy też ręce czynników wspomnianych przez p. Mestwina. Jak daleko sięga szacunek, duchowieństwa dla naczyń św. wykazuje to, iż gdy dzisiaj walą się niektóre kościoły, gdy wierni uginają się pod ciężarem odbudowania kościołów—pogorzałych, gdy księża tu i owdzie mieszkają w plebanjach policyjnie zamkniętych lub walących się, gdy nieraz dla braku funduszy kościelnych księdza

Dom Handlowo-Rolniczy

„AGRARIUM”

Włocławek, Nowy Rynek Nr. 15. Telefon 125.

Oddział w Bydgoszczy, Dworcowa 61, tel. 103.

Kupno i sprzedażwszelkiego rodzaju zboża,
nasion i wełny.

utrzymuje rodzina — żadnego naczynia św. nie zabrano kościołowi by ulżyć w tych potrzebach. A przecież przyznać musiałby nawet p. Mestwin, że własność kościoła wprawdzie służyć powinna potrzebom jego własnym, które obecnie niemniej są ciężkie od ogólnych potrzeb państwowych. Zresztą zabranie naczyń św. dla skarbu państwowego byłoby bezcelowe. Wartość kruszcowa naczyń kościelnych wynosi tylko 1/4—1/5 całej ich wartości; główną ich wartością jest wyrób i wystrój a i te stanowią przecież dorobek kulturalny kraju, który takie dzieła sztuki posiada. Jeżeli Stolica św. zaproponowała bolszewikom wykup wszystkich naczyń kościelnych, których Rosja w znacznie większej ilości posiadała aniżeli Polska, można sobie przy znanym niedostatku Stolicy św. wystawić, jak małą stosunkowo wartość kruszcową naczynia te posiadały.

Skoro złodziej ukradnie jakie naczynie św. większą wyczuwa się ohydę z tego powodu, że świętokradzkie ręce zbezczeszczyły rzecz poświęconą i ją może zniszczyły, aniżeli z powodu materialnej straty.

W tym wypadku uczucie narodu wzdrgnęłoby się na myśl, że monstracje, kielichy mszalne i puszki od Najśw. Sakram. miałyby służyć jako kruszec zdawkowy przechodzący nie-raz przez ręce innowierców.

Kruszec ten nie jest zresztą tak wartościowy jak go się przecenia. Jest on u przeważającej ilości tych przedmiotów już nie złotem ale ani nawet nie srebrem. Jest rzeczą dziwną, iż p. Mestwin nie wpadł na myśl ratowania finansów państwa pozyska-

niem złota i drogich kamieni będących przedmiotem spekulacji lub handlu a nieświęconych ani użytkiem religijnym ani dziękczynną ofiarą za łaski Boże. Wartość tych przedmiotów w Polsce jest ogromna a można je było i można jeszcze wykupić za stosunkowo niską cenę.

Zadziwia też niezwrócenie uwagi autora na państwowe muzea i zbiory przedmiotów o idealnej wartości. Czyżby w stosunku do przedmiotów kościelnych nie powinna własność państwa wprawdzie ratować finansów państwa?

Możnaby je według rady p. Mestwina sprzedać za franki lub dolary. Jeżeli ma się zniszczyć przedmioty sztuki kościelnej, toć łatwiej ogolocić Polskę z wartości muzealnej państwowej.

Otóż do takich konkluzji prowadzi artykuł p. Mestwina.

Naprawa skarbu polskiego nie dokonana się za pomocą pewnej ilości kruszca zyskanego ze świątyń naszych i tak zubożałych już bardzo, ani przez sprzedaż innych wartości idealnych, lecz przez rozsądną i celowo przeprowadzoną gospodarkę wewnątrz-państwową.

Biskup Łukomski.

Poznań, dn. 12. VIII. 1923 r.

Tegoroczne Konjunktury III-ich Targów Wschodnich.

Trzecie Targi Wschodnie zapowiedziane są w tym roku na 5—17 września. Prace przygotowawcze do nowej kompanji rozpoczęły się wczesną wiosną. Oparte na praktycznych zdobyciach dwuletniego okresu prób

i doświadczeń, zyskały na mocy i celowości. Dzięki szeroko rozgąszonej sieci organizacyjnej i stosunkom, nawiązanym ze wszystkimi niemal krajami już od dłuższego czasu ze wszech stron Polski i zagranicy poczta codzienna przynosi setki za-apytań, ofert i propozycji. Coraz częściej zwracają się do biura Targów Wschodnich zarówno polskie, jak i cudzoziemskie władze, instytucje i poszczególne firmy z propozycjami pośrednictwa Handlowego lub o poradę, informację i t. p. Coraz bowiem szerzej i głębiej pojmowaną jest idea Targów Wschodnich, coraz bowiem lepiej sfery zainteresowane zają sobie sprawę z tego, że tu jest właściwy punkt wyjścia i tedy prowadzi główny trakt dla wszelkich poczynań, zmierzających do odbudowy zerwanej łączności gospodarczej między Europą Zachodnią z nowopowstającymi organizacjami na Wschodzie.

Poniekąd ilustruje powyższe twierdzenie wypowiedzenie się z powodu Targów Wschodnich p. Ryszarda Kimensa, radcy handlowego przy poselstwie angielskim w Warszawie, który między innymi tak się wyraził o Targach: „Targi Wschodnie są dla Polski najlepszą propagandą. Nie powinna przecież Polska zapominać, że Anglik sądzi zawsze o sile danego kraju na podstawie jego budżetu z jego bilansu handlowego. Targi Wschodnie powinny w przyszłości po unormowaniu stosunków handlowych odegrać poważną rolę w bezpośrednich stosunkach gospodarczych między Polską, a Wielką Brytanią, a w ślad ztem skoncentrować do pewnego stopnia transakcją między Rosją, a Zachodem ze względu na to, iż według wszelkiego prawdopodobieństwa handel z Rosją przez długie lata będzie polegał na wymianie towarów. To też zainteresowanie Targami Wschodnimi w Anglii jest bardzo duże.

Do wzrostu zainteresowania się zagranicy Targami Wschodnimi przyczyniło się kolosalnie uczestnictwo Targów, jako jednostki reprezentacyjnej w szeregu odbywających się w sezonie wiosennym jarmarków, jak na kontraktach kijowskich, na jarmarku Lyonńskim, oraz na ruchowej wystawie w Katowicach, na Targach we Wiedniu, Pradze, Wrocławiu i Lipsku.

Dzięki wycieczce polskiej misji ekonomicznej do Francji z udziałem prezesa Targów Wschodnich wzbudono żywe zainteresowanie francuskich sfer gospodarczych i mocniej jeszcze spięto stosunki Targów z Comité de Consillers pour le Commerce Extérieur, których energicznej współpracy zawdzięcza swe powstanie sekcja francuska Targów Wschodnich w Paryżu i dzięki którym udało się zorganizować na poprzednich Targach oddzielną zbiorową grupę wystawców francuskich.

Jednym z ciekawszych objawów zainteresowania się Zagranicą Targami jest fakt, iż Amerykańska instytucja

handlowa „International Trade Development” z główną siedzibą w Chicago, obejmująca swoją organizacją niemal całą kulę ziemską, a posiadająca pośrednictwa we wszystkich metropoljach handlowych na obu półkulach ofiarowała łamy swojego oficjalnego organu Targom Wschodnim do dyspozycji w zagranicznej propagandzie i wynajęła znaczną przestrzeń, celem urządzenia na Trzecich Targach pod swoją egidą zbiorowej wystawy wyrobów tych członków swych, którzy uznają niepospolitą ważność wschodniego rynku i zechcą skorzystać ze sposobności i nawiązania stosunków handlowych z Polską.

Wystawa Kujawska.

(Uwagi przejeźdnego).

Wystawa rolniczo-przemysłowa we Włocławku, którą miałem sposobność zwiedzić, jest dowodem, że jesteśmy społeczeństwem w pełni rozwoju.

Wystawa czyni wrażenie bardzo dobre. Inwentarz wprost doborowy. Przemysł nasz wraca do stanu wojennego i rozwija się wspaniale.

Wystawione okazy inwentarza żywego świadczą, że hodowla stała się wysoko, że już mamy, jako podłoże, materiał doskonały dla przyszłego pokolenia zwierząt gospodarczych.

Przemysł domowy i exponaty szkół powszechnych wzbudzały podziw i szczególne zainteresowanie.

Szkoda tylko, że technika jak i pewne momenty organizacyjne nie uwzględnione były tak jakby należało.

Brak było afiszów, tablic informujących przyjeźdźnych o miejscu wystawy. Kasy otwarto jednocześnie z otwarciem wystawy, tak że nieliczni tylko mogli być obecni w chwili uroczystego otwarcia wystawy.

Pyłu unoszącego się tumanami możnaby uniknąć przez polewanie placu i ulic wodą.

Inne drobne niedokładności możnaby z łatwością usunąć.

Odjeżdżając do rodzinnego Mazowsza, wołam:

Cześć Ziemi Kujawskiej za wystawę, za pracę podjętą przy jej wykonaniu, za obywatelski czyn i wspaniałe urządzenia. Niech ta Wystawa Kujawska we Włocławku będzie przykładem dla innych okolic naszego kraju do podejmowania podobnych wysiłków i takiego pięknego wykonania zamierzeń.

Józef Wysocki z Sierpca.

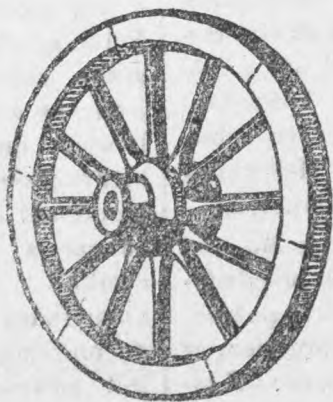
MYŚLI.

Wybrał X. E. F.

„Dominium maris Baltici, to dziś hasło wszystkich, to wołanie także nas wiernych Pomorzan. Od dziejowego zarania stanowiło ono główną sprężynę działalności północnych i wschodnich narodów Europy i jak dotąd, tak też nadal będzie ono dziejowym barometrem ich rozwoju i szczęścia”.

KS. CZAPLEWSKI,
prezes Tow. nauk w Toruniu.**KOŁA****wozowe,
bryczkowe,
powozowe**

z hydraulicznie nasadzanymi obręczami

POLECA

SPECJALNA FABRYKA KÓŁ I WOZÓW**M. MARGULIES, Płock.****WOZY****półtoraczne,
kolejne,
saskie**

Co niesie dzień?

SIERPIEŃ
21
WTOREK

Dziś: Joanny Franciszki Chantal.
Słow.: Kazimiery.
Jutro: Somforjana m., Tymot.
Wschód słońca o g. 4.37
Zachód o g. 19.49
Wsch. księżycy o g. 15.13
Zachód o g. 24.

Zamknięcie Wystawy. W dniu 19 b. m. dokonano zamknięcia Wystawy. Dnia poprzedniego, choć deszcz padał, frekwencja była dość liczna. Między innymi na Wystawie byli goście, którzy przyjechali na uroczystość 15-lecia Tow. Krajoznawczego.

Ze Stow. Właścicieli Nieruchomości. Ogólne zebranie Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Włocławka odbędzie się w środę dnia 22 sierpnia o godz. 4.30 popołudniu w sali T-wa Krajozn. Kaliska 1. Na porządku dziennym: Sprawa Komisji Komornianych. Sprawozdanie z działalności i kasowe. Wybory 2 ch członków Zarządu i innych. Wejście tylko dla członków za okazaniem ostatnich kwitów. Przed zebraniem pobierane będą zaległe składki.

Ze Stow. „Przyszłość” w Brześciu Kujaw. Protokół № 127 z dnia 23 czerwca 1923 r. W dniu tym Komisja Rewizyjna Okręgowa Stowarzyszenia Spożyców „Przyszłość” w Brześciu Kujaw. rozpatrzyła sprawę zarzutów, umieszczonych w liście do Redakcji „Słowa Kujaw.” w № 134 w stosunku do kierownika p. Henryka Ciborowskiego przez wydalono b. sklepowego filii Osięciny za służbowe nadużycia p. Aleksandra Marcza, który przy oddaniu sklepu nie zwrócił kluczy, przy pomocy których dokonana została kradzież na 5.000.000 mk. we wspomnianej filii w nocy z 19 na 20 maja i stwierdza co następuje: Opierając się na poprzednich kontrolach całkowitej rachunkowości przez sprawozdanie ksiązek, rachunków, faktur, wykazów kosztów przewozowych i t. d., Komisja Rewizyjna ustala, iż obecne zarzuty Marcza są osobistą zemstą do członka Zarządu Henryka Ciborowskiego, który spełniając swoje bezpośrednie obowiązki, działał na rzecz uzdrowienia Stowarzyszenia Spożyców „Przyszłość” w Brześciu Kujawskim. Podpisali: J. Szmaja, W. Puchalski, S. Polnisiak. Łgodnie z oryginałem: w z. Przewodniczący Rady Nadzorczej: St. Kuliński; sekretarz: Janina Gabska.

Zapisy do szkół powszechnych. Ze względu na zbliżający się rok szkolny należy już wcześniej pomyśleć o zapisywaniu dzieci do szkół. Przy zapisywaniu potrzebna jest metryka urodzenia i świadectwo szczepienia ospy.

Wycieczka ochronek do Włocławka. W dniu wczorajszym przybyły do Włocławka pod przewodnictwem p. Michalskiego dwie ochronek: z Miecysławia i Brzezia. Zwiedziły Wystawę Kujawską, Muzeum Krajoznawcze, świątynię tutejszą poczem w miłym nastroju pojechały te dzieciaki kochane do domu.

Poczucie ofiarności. Dla kościoła św. Stanisława p. Witalis Studziński z racji nabycia fabryki szpulzek złożył dwa miliony marek, fabryka kafi f. „Skiermański i Szałwiński” z ul. Kilińskiego ofiarowała ładne białe kafle na piec i piec ten w zakrystji tymczasowego kościoła na swój koszt stawia. Za te hojne ofiary i za odczucie potrzeb nowej parafji składa w imieniu parafji serdeczne „Bóg zapłać” proboszcz par. św. Stanisława.

Pilne roboty dla Włocławka. Niezmiernie pilną sprawą jest wybrukowanie ulic Płockiej i Chmielnej. Jak można tak po macoszemu traktować mieszkańców tych zaludnionych ulic i pozwalać na to, ażeby oni tonęli w błocie i ciemnościach? Przecież oni również niosą wszystkie ciężary podatkowe, jakie na nich wkłada miasto! Magistrat musi o tem pomyśleć i jaknajprędzej zadoczyć uczynić sprawiedliwym żądaniom.

Zjazd Straży Ogniowych z powiatów włocławskiego i niezawskiego odbył się w niedzielę 19 b. m. Tegoż dnia rano o godz. 8 straże ogniowe zebrane w liczbie 9-ciu zebrały się na Starym Rynku, poczem pod wodztwem p. Jerzego Bojańczyka udaly się do katedry na nabożeństwo, które odprawił kapelan straży ogniowej miejscowej, ks. Rybarski. Po nabożeństwie straże ogniowe udaly się do remizy strażackiej, następnie na plac ćwiczeń, a po ćwiczeniach na Wystawę Kujawską. Podobne ćwiczenia odbyły się o godz. 2-iej popoł. Na wyróżnienie zasłużyły: Oddział harcowski przy Straży Ogniowej i Straż ogniowa ze Śmiłowic.

Wyścigi konne odbyły się w ub. niedzielę na polach Nowej Wsi.

Wagon cukru przybył do miasta.

Nożowictwo. Wprost zastraszające dzieją się dziś rzeczy po miastach i miasteczkach. Wszystko dzięki libacjom kieliszkowym. Dziwna rzecz: narzeka się na biedę, na drożyznę, ale na wódkę skądś pieniądze się znajdują i rozlewa się morze zepsucia. Ot np. przy ul. Kapitulnej okaleczono jakiegoś człowieka, że trzeba go było odwieźć do domu, a okaleczono wskutek pijaństwa. Takich samych scen nożowictwa było wczoraj świadkiem miasteczko Chodec. Do akcji trzeźwości nawołuje nas Polaków Ojczyzna skolatana. Stańmy więc do apelu, póki czas!

Wypadek na Wiśle. Znowu byliśmy świadkami wypadku na Wiśle. Oto 17 b. m. wynajmuje p. Grabowski łódkę od p. C., aby wraz ze znojomą, która przybyła z Warszawy, pojechać po Wiśle. Skoro jednak tylko odjechali od brzegu, łódka się wywróciła. I byłiby padli ofiarą Wisły, gdyby krzyk tonących nie zwabił innych łodzi, które czempredzej pośpieszyły z pomocą i tonących wyratowały.

Licytacja na ogród owocowy przy ul. Łęskiej № 24, odbędzie się w Magistracie (pokój № 27) w środę d. 22 b. m. o godz. 10^{1/2} rano. Informacji udziela Biuro Magistratu.

Ostrożnie z pakunkami. Do sklepu p. J. L. przy ul. Złotej przybyła kobieta wraz z torebką o wartości 20 f. maki. Ze względu na to, że musiała jeszcze pójść na targ, zostawiła mąkę w sklepiku, prosząc o zaopiekowanie się własnością. Po chwili przybyła dziewczyna, która widocznie podслуtuchała rozmowę, prosząc o wydanie maki dla mamusi. Ulegając łatwowierności, mąkę wydała, a przez to właścicielka padła ofiarą oszukaństwa.

Sport kolarski w Włocławku.

Jeszcze nigdy miasto nasze nie gościło tylu zawodników sportu kolarskiego, jako miało miejsce w ubieg. niedzielę, dnia 16 b. m. Na specjalne zaproszenie tutejszego Klubu T-wa Kolarzy stawiły się do zawodów następujące zaprzyjaźnione Kluby: z Łodzi, Poznania, Inowrocławia, Kruszwicy, Pabjanic i Pakości, które pomimo wichru przebyły całą, bo przeszło 100 klm., przestrzeń na rowerach.

Już o godz. 2 po połud. zaczęła się gromadzić publiczność, która z wielkim zainteresowaniem śledziła przebieg interesujących biegów, które wypadły jak poniżej:

- Bieg główny, 20 klm., 5 nagród, 14 zawodników: 1) Różański F., Włocławek, w 41 m. 32 sek., 2) Szenrok R., Pabjanice, w 41 m. 33 sek., 3) Malicki A., Poznań, w 41 m. 38 sek., 4) Włodarczyk, Poznań, w 41 m. 41 sek., 5) Zieliński, Poznań, w 41 m. 43 sek.
- Bieg Turystów, 10 klm., 4 nagrody, 11 zawodników: 1) Sobczyński Z., Włocławek, 23 m. 8 sek., 2) Adamczewski, Włocławek, 23 m. 9 sek., 3) Gołębiowski, Łódź, 23 m. 11 sek., 4) Raut, Ciechanów, 23 m. 15 sek.
- Bieg Nowicjuszy, 8 klm., 4 na-

8-klasowe Gimnazjum Humanistyczne im. DŁUGOSZA
J. E. Ks. Biskupa Stanisława Zdzitowieckiego we Włocławku.
Egzaminy powakacyjne odbędą się dn. 30 i 31 VIII.
Początek lekcyj 3 września.
Klasa wstępna po wakacjach będzie otwarta.
Zwinięta została tylko klasa podwstępna.
Kancelarja gimnazjum (plac Kopernika róg Gdańskiej) otwarta jest codziennie, z wyjątkiem świąt i niedziel, od godz. 10-iej rano do 1-iej popołudniu.

Kancelarja 8-klas. Gimnazjum Żeńskiego **Janiny Steinbokówny** we WŁOCŁAWKU (Plac Dąbrowskiego 5)
zawiadamia, że egzaminy dla nowowstępujących do wszystkich klas odbędą się dnia 29 i 30 sierpnia.
Początek egzaminów o godz. 10-iej rano.
Kandydatki winny składać w kancelarji metrykę i świadectwo szczepienia ospy.
Kancelarja przyjmuje zapisy od dnia 15-VIII od g. 10-iej do 12-iej.

grody, 12 zawodników: 1) Nowak, Poznań, 16 m. 43 sek., 2) Szafranski, Inowrocław 17 m. 02 sek., 3) Cwikliński, Kruszwica, 17 min. 07 sekund, 4) Heinuch, Pakość, 17 min. 09 sek.

Bieg Seniorów, 6 klm., 2 nagrody: 1) Jalkiewicz, Łódź, 12 min. 57 sek., 2) Skotlewski, Łódź, 12 min. 57 sek.

Bieg Pociżenia, 6 klm., 3 nagrody: 1) Konracki, Ciechanów, 12 m. 10 sek., 2) Skotlewski, Łódź, 12 m. 14 sek., 3) Turala, Poznań, 12 min. 20 sek.

Bieg niestwarzonych, 10 klm., 2 nagrody: 1) Politowicz, Włocławek, 24 m. 40 sek., 2) Koniński, Włocławek, 24 m. 52 sek.

Po skończonych wyścigach w sali Stow. Urzędników Państwowych odbyło się przyjęcie gości, rozdanie nagród oraz pożegnanie. Wśród uczestników pomimo zmęczenia panował serdeczny nastrój, pozostawiający mile wspomnienia zacieśniające lepiej i mocniej kontakt zaprzyjaźnionych klubów sportowych.

Donosimy jednocześnie, że w dniu 8 września r. b. odbędą się wyścigi o mistrzostwo Kujaw. Start Brześć Kujaw. — Radziejów z udziałem Klubów i zawodnik z całych Kujaw.

Walny Zjazd Członków Związku Leśników.

Dn. 17 b. m. odbył się w Włocławku Walny Zjazd Członków Kujawsko-Mazowieckiego Koła Okręgowego Związku Leśników Polskich.

O godzinie 10 rano Zjazd otworzył i zagał obrady prezes Stowarzyszenia, inspektor lasów państwowych, p. M. Tittenbrun, poczem przez akłamację wybrano prezydium i na przewodniczącego p. Mariana Nagabczyńskiego z Przedcza, na asesorów: pp. Kazimierza Sadowskiego, Alfreda Zwolanowskiego i Antoniego Potyrałskiego; na sekretarzy pp. inż. Nowackiego i Krygiera z Izbicy.

Obszerne sprawozdanie z działalności Zarządu dał p. M. Nagabczyński, sprawozdanie kasowe odczytał p. K. Sadowski, skarbnik K. M. K. O. Trzeci punkt porządku dziennego

obejmował referaty znakomicie i rzeczowo opracowane przez insp. p. M. Tittenbruna: „Czy prawidłowo zalesiamy wielkie przestrzenie zrębowe” i nadleśniczego p. St. Szancera z Lipna p. t. „Łowiectwo, a dobro państwowe”. Po wygłoszeniu których wywiązała się b. ożywiona dyskusja. Przyjęli w niej udział pp. przewodniczący: M. Nagabczyński, inż. Trzaskowski z Uniejowa, inż. Tomkiewicz z Koła, inż. K. Sadowski z Włocławka, prelegenci i in. Po przerwie obiadowej uczestnicy zwiedzili wystawę Rolniczo-Przemysłową.

O godz. 7 wiecz. rozpoczął się dalszy ciąg obrad. P. M. Tittenbrun referował sprawę reorganizacji i wprowadzenia nowego statutu. Po szczegółowym przedyskutowaniu przystąpiono do wyborów: na prezesa został wybrany inspektor lasów państwowych, p. M. Tittenbrun, na wice-prezesa p. K. Sadowski, na sekretarzy: pp. Winiański z Kowala i Z. Mieczysławski z Włocławka; na członk. zarządu: pp. M. Nagabczyńskiego z Przedcza i A. Zwolanowskiego z Uniejowa. Na delegatów do Głównego Zarządu Z.L.P. powołano pp. M. Nagabczyńskiego, hr. Trampczyńskiego i J. Buczyńskiego z Gostynina. Prócz tego odbyły się wybory do Sądu koleżeńkiego, weszli pp. Tonikiewicz, Lachowski z Łackai Potyrałski. Do Komisji Rewizyjnej pp. Trzaskowski, Krygier i Darnikiewicz.

Leśników na Zjazd przybyło 62 z okolic Uniejowa, Turka, Plocka, Gostynina, Koła, Przedcza, Kowala, Włocławka, Lipna, Rypina, Torunia i t. d. Po wyczerpaniu porządku dziennego Zjazd został o godz. 11 wiecz. zamknięty przemówieniem przewodniczącego p. M. Nagabczyńskiego, któremu uczestnicy wyrazili na wniosek inspekt. p. M. Tittenbruna gorące podziękowanie za położone prace dla Zrzeszenia Leśników.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

TELEGRAMY.

O interwencję Papieża.

RZYM, 19.8. (Pat.) P. R. Wedle pogłosek republikańska partja irlandzka zwróciła się do Papieża z prośbą o interwencję w sprawie ulaskawienia de Valery. Gasparri odpowiedział, iż urzędowa jest niemożliwa, jednak Ojciec św. spodziewa się bezstronnego osądzenia sprawy.

Politechnicy polscy we Francji.

PARYŻ, 18-go sierpnia. (Tel. włas. „Kurj. Warsz.)—Delegacja 25 studentów politechniki warszawskiej, prowadzona przez dwóch profesorów tej uczelni, była na przyjęciu u Combona, szefa gabinetu prefekta. Dziś odbyło się przyjęcie w ratuszu miejskim. Jutro delegacja zwiedzi roboty, prowadzone budowlę kanału rodańskiego i kilka fabryk.

Odpowiedź francuska.

PARYŻ, 19-go sierpnia. (P.A.T.) „Matin“ donosi: Odpowiedź francuska będzie wręczona w Londynie w poniedziałek, zaraz po wypowiedzeniu się o niej rządu belgijskiego. Zdaniem dziennika, stanowisko Francji w zagłębiu Ruhry na przypadek zaniechania biernego oporu, będzie w odpowiedzi Poincarego dokładnie i jasno omówione. Forma okupacji zmieni się bezpośrednio po zaniechaniu biernego oporu. Przedewszystkiem będzie zmniejszona liczba wojsk okupacyjnych i rządu francuski i belgijski nie odmówią zezwolenia na powrót wydalonym kolejarzom niemieckim.

Odpowiedź francuska a odszkodowanie.

LONDYN, 19-go sierpnia. (P.A.T.) Wskutek coraz częściej pojawiających się w prasie francuskiej wiadomości o tem, że w przyszłej mowie Poincarego wymieniona będzie suma 50 miliardów złotych marek, jako suma odszkodowań dla Francji, w tutejszych kołach politycznych i prasie panuje nastrój optymistyczny co do przyszłego porozumienia. Wszelako dzienniki angielskie zastrzegają się w wypowiedzeniu ostatecznej opinii, aż do pojawienia się odpowiedzi francuskiej, która, zgodnie z wiadomościami z Paryża, będzie wręczona w Londynie w początkach przyszłego tygodnia.

Podwyżka w przemyśle włókienniczym.

LÓDŹ (A. W.) Na konferencji w inspektoracie pracy ustalono podwyżkę dla robotników w przemyśle włókienniczym na 43,99 z terminem wejścia w życie od poniedziałku 20-go sierpnia.

Znów ohydne świętokradztwo.

Okradziono kościół św. Florjana na Pradze.

WARSZAWA, 20. 8. W nocy z piątku na sobotę ub. tygodnia dokonano świętokradzkiej kradzieży w kościele św. Florjana na Pradze. Nie wykryci zлочyńcy skradli z obrazu Matki Boskiej pluszową sukienkę, pokrytą licznymi cennymi wotami. Zbrodniarze dostali się do kościoła prawdopodobnie w nocy i otworzyli drzwi podrobionym kluczem. Energiczne śledztwo w toku.

Polska i Jugosławia.

BELGRAD 18.8 Pat. Po kongresie dziennikarzy jugoslawiańskich, w którym wzięli również udział dziennikarze polscy, część tych ostatnich udała się przez Zadrzeb do Belgradu, gdzie byli serdecznie przyjmowani przez poselstwopolskie i władze krajowe.

W gdańsku strajk rolny trwa.

GDĄSK (AW). Układy z robotnikami w pow. Wyżyny Gdańskie oraz Wielkich Żuław nie doprowadziły do żadnego rezultatu, wobec czego strajk rolny trwa w dalszym ciągu, pociągając olbrzymie straty dla rolnictwa. Dojrzałe już zboże skazane jest na zniszczenie.

Węgiel niemiecki.

BERLIN (AW). Niemiecki syndykat węglowy uchwalił podwyższyć ceny o 63 proc. Skutkiem tej podwyżki węgiel niemiecki bez względu na jakość kalkuluje się znacznie wyżej, aniżeli węgiel na rynku światowym. Uchwała powyższa napotkała się z protestem ministra gospodarki Rzeszy, który zwołuje na wtorek posiedzenie kompetentnych organów przemysłu węglowego celem uchylecia tej podwyżki.

Na kolejach w Niemczech

BERLIN, 19.8. (PAT.). Miejska komisja elektryczna podwyższyła cenę biletu z 50 tysięcy na 200,000 marek, a cena metra sześciennego gazu podwyższoną została z 60 tysięcy do 200,000 marek.

KILKUWIERSZÓWKI.**Z POLSKI I O POLSCE.**

× Prezydent Rzeczypospolitej przesłał na ręce wojewody krakowskiego Gałęckiego po 5 milionów marek dla oddziału krakowskiego Czerwonego Krzyża i Tow. domów zdrowia katolickiej młodzieży akademickiej w Zakopanem, oraz 3 miliony marek dla zakładu sióstr Felicjanek pod wezwaniem św. Kazimierza w Zakopanem.

× Poseł francuski w Warszawie p. A. de Panatieu, wyjechał na urlop. Kierownictwo poselstwa, w charakterze charge d'affaires ad interim, objął p. de Baranto, radca ambasady.

Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie w Nieszawie na Kujawach.

Seminarjum jest szkołą średnią dającą przygotowanie ogólne w zakresie gimnazjum realnego, a nadto przygotowanie specjalne do zawodu nauczycielskiego w szkołach powszechnych.

Nauka trwa 5 lat. Na kurs I przyjmowani są kandydaci mający co najmniej lat 14, którzy ukończyli 4 klasy gimnazjalne lub 7 klas szkoły powszechnej. Przy Zakładzie istnieje bursa, do której przyjmowani są uczniowie wykazujący dobre postępy i wzorowe sprawowanie.

Nauka w Seminarjum jest bezpłatna. Za bursę pobiera się tylko zwrot kosztu utrzymania. Wielu uczniom udzielane są stypendja.

Seminarjum kładzie nacisk na wyrobienie poczucia obywatelskiego, samodzielności charakteru i umiejętności samokształcenia. Nauka prowadzona jest metodą eksperymentalną, ponadto uczniowie prowadzą kółka samokształcenia, pismo, kasę pożyczkową, kooperatywę oraz mają swoje instytucje samorządowe.

Egzamina na kurs I i II odbędą się w terminie powakacyjnym. Podania składać należy do Dyrekcji Seminarjum w Nieszawie ul. 3-go Maja.

8-mio klasowe Gimnazjum Realne Żeńskie z klasą podwstępną i wstępną**Władysławy Aspisy**

WE WŁOCŁAWKU
KALISKA 8. (KOŚCIUSZKI 5.)

Zapis uczennic od dnia 16 sierpnia. Egzamin dla nowowstępujących od klas podwstępnych do VII rozpoczną się 31 sierpnia o god. 9 rano. Początek roku szkolnego 4 września.

Kancelarja gimnazjum czynna od dnia 16 sierpnia w godzinach od 10—12 i 3—4 pp.

Przy Gimnazjum internat.

Uczennice, które w ubiegłym roku szkolnym uczęszczały do gimnazjum winny ponowić zapis.

× Wkrótce zawita do Warszawy prezes Izby handlowej w Tokio p. Fusiyama, który przyjeżdża do Polski w celu zbadania jej położenia gospodarczego i zaznajomienia się z tutejszymi siłami przemysłowo-handlowymi.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Amerykańska flota napowietrzna organizuje wielki wlot wzdłuż wybrzeża Atlantyku w celu propagandy lotnictwa i wykazania niezbędności wzmocnienia sił lotniczych Ameryki. W locie bierze udział 27 aparatów wojskowych, które będą rzucały bomby.

Egzemę, Liszaje i t. p.

usuwa maść „Lain Age” sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Suchoty

oraz wszelkie choroby piersiowe leczy „Balsam Thiocolan Age”. Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne.

ANALIZY

moczu, płocin krwi (r. Wassermana), spermy i t. p. na tryper, syfilis i inne choroby. Laboratorium Magistra B. Osowskiego WŁOCŁAWEK 3-Maja 13, II-gie piętro.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Młoda nauczycielka z sześcioletnią praktyką poszukuje posady nauczycielki domowej. Wiadomość biuro ogłoszeń Makowskiego.

Ogrodnik pszczelarz nagrodzony na wystawie pierwszą nagrodą z ulokowaniem 100 szt. róż, poszukuje posady od 1-go października. Ogrodnik Gliński Kowal, dla Boguckiego.

potrzebny zdolny czeladnik krawiecki na spodnie i kamizelki, T. Tomczak, Cyganka 16.

Przyjmę uczennice na stancję, opieka troskliwa, rodzina bezdzietna. Wiadomość: Szpitalna 9, W. Twardowska.

Pisarz podwórzowy, kawaler, potrzebny do dominium Wysocin p. Brześć-Kuj. od 1 września.

Stancja dla uczeni, pomoc w rauce, Gesia 29, nauczycielka Wacowska.

Zgubiono dokument wojskowy wydany w P. K. U. Włocławek na imię Pinkus Chodecki i dowód osobisty i 150,000 mk. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono dowód osobisty kolejowy na imię Józefa Przekwas. Znalazca zechce zwrócić policji.

Zgubiono kartę bezterm. urlopu Binema Segala, wydaną przez 14 p.p. w Włocławku.

Za ogłoszenia odpowiada Administracja.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1882 ROKU.

Zakład Rymarsko-Powoźniczy B-cia STALEWSKY

WŁOCŁAWEK, Nowy Rynek 20.

Zawsze na składzie: Gotowe uprząży, Szory blankowe czarne i żółte oraz pułszorki robocze na konie pomorskie. Gotowe powozy, karety, wolanty i bryczki nowe i używane.

UWAGA! Przyjmujemy wszelkie obstalunki wchodzące w zakres rymarstwa i powoźnictwa. Reparacje. Remonty. CENY PRZYSTĘPNE.